

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Луцький національний технічний університет (Луцьк)
Рівненський державний гуманітарний університет (Рівне)
Інститут модернізації змісту освіти (Київ)
Державний податковий університет (Ірпінь)
Донецький національний університет
імені Василя Стуса (Вінниця)
Маріупольський державний університет (Маріуполь, Київ)
КЗВО «Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради (Луцьк)
INTI International University (Малайзія)
Edinburgh Napier University (Единбург, Шотландія)
University College Cork (Корк, Ірландія)

II МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ
10 квітня 2024 року

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ КОНФЕРЕНЦІЇ

Луцьк 2024

УДК 81'1(043.2)

А 43

Актуальні проблеми міжкультурної комунікації: зб. матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції, 10 квітня 2024 року, Луцький національний технічний університет. Луцьк: ІВВ ЛНТУ, 2024. 472 с.

До збірника увійшли матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої актуальним проблемам міжкультурного діалогу, перекладу у контексті міжкультурної комунікації, інноваційним технологіям викладання та проблемам змісту й організації навчального процесу.

Рекомендовано викладачам, аспірантам, магістрантам.

Розглянуто та схвалено вченою радою факультету цифрових, освітніх та соціальних технологій Луцького національного технічного університету.

Протокол № 8 від 18 квітня 2024 року.

Друкується в авторській редакції

© Луцький національний технічний університет, 2024

© Автори статей

ЗМІСТ

I. Міжкультурний діалог: лінгвокогнітивний, етнолінгвістичний та літературознавчий аспекти

БАБІЙ А. П. Текстотворчий аспект синтаксичних конструкцій	12
ВОДУК О. Exploring the Complexities of the Criminal Mind and Human Nature: Theodore Dreiser and Ivan Franko	16
БОЙКО І. П. Особливості гендерного протистояння на матеріалі англomовного кінодискурсу «Барбі» (Barbie, 2023)	22
БОЙКО І. П., ТКАЧУК Д. Р. Концепція «banter» у комунікативній ситуації підліткового флірту (на матеріалі роману Дженні Хан «The Summer I Turned Pretty»)	26
VASYLEVYCH I. Ethnostylistics as a Branch of Linguistics and Intercultural Communication	29
ВІРСТА С. Є. Формування читацької літературної компетенції при вивченні драми-феєрії «Лісова пісня» Лесі Українки за допомогою активних та інтерактивних методів і прийомів навчання	32
ГАРБЕРА І. В. Лінгвістичний аспект міжкультурної конфліктної комунікації	37
ГАФУРОВА Л. С. An Analytical Study of English Humor in Modern Cinematic Discourse	39
ГУДЗЕНКО О. Г., АЛЕКСАНДРУК А. І. Вплив мовленнєвого відображення у медіа на формування когнітивних уявлень: психолінгвістичний аналіз	41
ZUBACH O. The Concept of Incongruity in Comic Discourse: Linguocognitive Aspect	43
ІГНАТЕНКО Д. Є. Міжкультурний діалог у вивченні зарубіжної літератури: виклики і перспективи	46
КАЛУЖСЬКА Л. О., КАРНАУХА С. О. Особливості використання одиниць «show», «look» та «style» в текстах Instagram версії модного журналу «Vogue»	48
КРАСНІКОВА І. О. Підходи до вивчення роману О.Вайлда «Портрет Доріана Грея» на уроках зарубіжної літератури	50
ЛУТ К. А., КІРЄЄВА Д. О. Вербалізація лінгвокультурного концепту LE VIN у французькій мові	52
МАЦЕГОРА К. М. Символіка блакитного і синього кольорів у романі Е. М. Ремарка «На Західному фронті без змін» та кіноверсії 2022 року режисера Едварда Бергера	56
МИХАЛЬЧУК С. О. Рефлексія медіадискурсу: поняття, ознаки та функції	58
МИХАЛЬЧУК С. О., ГАЛІЙ С. А. Дослідження образотворення художнього героя у детективних романах Жоржа Сіменона: огляд літератури	61
МИХАЛЬЧУК С. О., КРАВЧУК Б. В. Диференція мовленнєвого та мовного портретів персонажа художнього твору на прикладі діалогії Жорж Санд «Консуело» та «Графиня Рудольштадт»	64
НАЙДЮК О. В. Лексичні одиниці воєнного дискурсу	67
НИКОЛЮК Т. В. Медіакультура сучасних регіональних текстів	70

ПОЛІЩУК Я. О. Пропаганда в сучасному публічному дискурсі	72
ПОТАПЧУК С. С. Фразеологізація прецедентних висловлювань в англійській та українській лінгвокультурах	74
РАДАВСЬКА О. М. Поетика роману Луї-Фердінана Селіна «Подорож на край ночі»	76
РИБАЛЬЧЕНКО А. Є. Образ головної героїні-маніпуляторки у кіноверсіях «Небезпечні зв'язки» С. Фрірза та «Вальмон» М. Формана	80
СВІТЛКОВСЬКА О. А. Лінгвістичні характеристики перформативних висловлювань британських монархів	82
СЕМЧИШИН К. О., ДЗЯМУЛИЧ Н. І. Вплив модерністської літератури на розвиток емпатії	85
ТКАЧУК С. Р., СИДОРЕНКО Т. М. Особливості міжкультурної ділової комунікації в епоху діджиталізації	87
ШУСТ Л. М. Художня образність західнополіської фольклорної лірики	91

II. Новітні тенденції розвитку германської, романської та слов'янської філології

VIHUNOVA S., VIETROVA I. Unraveling the Complexity of Phrasal Verbs in English	95
БОЖЕНЕЦЬ С. В. До питання стандартизації та уніфікації угорської військової термінології	97
ГАЙДА О. М., КРЕТ Ю. В. Типи англомовних запозичень у сучасній українській мові	99
НАЛҀТСКА О. Fachsprache der Rehabilitation: Problemaufriss	102
КАПРАНОВ Я. В. Квантитативна верифікація генетичного матеріалу алтайської, афразійської та індоєвропейських мов у проєкції до ностратичного етимону	103
КИСЕЛЮК Н. П. Негативні емоції в екології спілкування	108
КРИНИЦЬКА О. І., САБАДАШ Д. В. Гібридна природа комунікативного шуму (на матеріалі п'єси «Пігмаліон» Бернарда Шоу)	110
КУВАРОВА О. К. Функціонування вокативів у «Листах до матері» Юліуша Словацького	114
КУЛИК А. І. Фразеологізми на позначення погоди в англійській та українській мовах	116
МАРТИНЮК О. М. Роль риторичних запитань в інтерв'ю (на базі французької мови)	118
МУКНАЛЧУК N., IVASHKEVYCH E. The Phenomenon of Secondary Predication Structures in the Paradigm of the Scientific Theory of Valence	120
МІЩУК І. М., ЧЕРНОБАЙ І. В. Ефективність використання інтерактивних методів навчання англійської мови для підвищення мотивації учнів базової школи	123
МОКРА Т. А. Інструментальні дієслова із семою «Канцелярське приладдя» (на матеріалі англійської та української мов)	125
НОВОСАД Н. П. Ключові підходи до трактування поняття <i>карикатура</i>	127
PERISHKO I. Assimilation of Borrowed Words in the English Language	132

РЕМЕНЯК С. В. Англiцизми в сучаснiй українськiй мовi	135
STRIUK N., YURKOVSKA M. Microtext as a Textual Phenomenon	138
ТИХА Л. Ю. Фемiнiтиви в iнтернетвиданнях: чи гендерночутливи волинськi медiа?	141
ТКАЧЕНКО А. А. Парадигматичнi вiдношення полiсемiї та синонiмiї	143
ФЕДIК Ю. М. Структурно-семантичнi особливостi сучасних полiтичних масмедiйних карикатур	146
SHEVCHUK A., McKROLA J. Some Aspects of Aviation Terminology Formation	150
YESYPENKO D. O. Fascinating Readings, Compelling Research Opportunities: Medical Humanities Approaches in the Study of ‘Epidemic Texts’ in Ukrainian Literature	152

III. Переклад у контекстi мiжкультурної комунiкацiї: теорiя i практика.

ВИШНЕВСЬКА О.А. Перекладознавчий аспект творчостi Юлiана Тувiма	155
ВОЙТЕНКО І. Г. Ключовi слова та локалiзацiя у перекладi маркетингових матерiалiв iноземною мовою	158
ВОЙТОВИЧ О. О. Перекладацькi трансформацiї в процесi перекладу книги Гаролда Г. Мура i Джозефа Л. Гелловея «Ми були солдатами... i молодими»	161
VOLKOVA L., BRIANSKA Yu. Translation as a Method and Form of Intercultural Communication	164
ЗIНЕНКО Н. В. Стратегiя навчання послiдовного перекладу у професiйнiй пiдготовцi майбутнiх фахiвцiв	166
КАЛИНОВСЬКА І. М. Особливостi перекладу англiйських вiйськових термiнiв на позначення зброї нелетальної дiї	169
КАЛIЩУК Д. М. Перекладацькi деформацiї пiд час перекладу художньої прози	171
КИРИЧУК Л. М., ЖЕБРОВА Д. О. War Terms Translation: Challenges of Building up a Civilian-Military Vocabulary	174
КОВАЛЬЧУК Л. В. Translation Analysis of Scientific Texts: Stages and Challenges	177
KOLIADA E., KALYNOVSKA M. The Power of Visual Narrative: Using Graphic Novels in English Language Learning	179
SAMPBELL M. Intersemiotic Translation and the Relation between Image and Text	181
ЛИТВИН І. М., ІЛЬЄНКО В. Р., ХАКАЛО В. С. Фразеологiзми в українськомu закадровомu перекладi серiї «Game over Charles» телевiзiйної молодiжної драми «Pretty Little Liars»: варiативний пошук	183
ЛИТВИН І. М., КРАВЧЕНКО Н. І., МАЦЕГОРА О. О. Українська локалiзацiя фентезiйної рольової вiдеогри «Baldur’s Gate 3»: оцiнка якостi	186
ЛИТВИН І. М., МАЗУН Д. О. Прагматичний аспект трансформацiй у власнiй версiї українськомu перекладу американськомu телешоу «SNL»	188
ЛIТКОВИЧ Ю. В. Особливостi перекладацькомu вiдтворення англiйськомовної комерцiйної реклами в українськомовних перекладах	191

Особливості перекладу англійських військових термінів на позначення зброї нелетальної дії

Військовий переклад в Україні постійно розвивається завдяки інтенсифікації заходів міжнародного оборонного співробітництва, адаптації Збройних Сил України до стандартів НАТО, необхідності перекладу важливих військово-політичних документів, а також усного та письмового військово-технічного і військово-спеціального перекладу [1]. У контексті війни росії в Україні, військова термінологія виступає як ключовий інструмент у взаєморозумінні між різними військовими силами, урядовими організаціями та міжнародними партнерами [2], що й зумовлює *актуальність* нашого дослідження, *об'єктом* якого є терміни на позначення зброї нелетальної дії.

Мета дослідження – висвітлити особливості перекладу англійських військових термінів на позначення зброї нелетальної дії.

Матеріалом дослідження слугують: онлайн словник англійських військових термінів [4] та глосарій англійських термінів на позначення зброї нелетальної дії [3].

Аналіз показав, що з перспективи труднощів розуміння і перекладу військових термінів на позначення зброї нелетальної дії, їх доцільно розподілити на такі групи:

1. Англійські слова-терміни, які позначають поняття, що мають еквіваленти в українській мові, наприклад: *irritant* – *подразник*; *infrasound* – *інфразвук*. Розуміння і переклад термінів цієї групи не викликає особливих труднощів. Можливі такі варіанти перекладу: а) використання українського терміну, який повністю або частково відповідає англійському (інтернаціональні терміни), наприклад: *aerosol* – *аерозоль*; *shock* – *шок*; *ultrasound* – *ультразвук*; б) використання українського терміну, який не пов'язаний з формою англійського терміну, наприклад: *blinding* – *засліплення*; *calmative* – *заспокійливе*.

2. Полікомпонентні англійські терміни, які складаються з декількох слів і перекладаються українськими еквівалентами: а) якщо компоненти терміну збігаються за формою і значенням з відповідними компонентами англійського терміну, наприклад: *tear gas* – *сьозоточивий газ*, *electroshock device* – *електрошоковий пристрій*; б) якщо загальне значення полікомпонентного англійського терміну повністю збігається зі значенням аналогічного українського терміну, але окремі його компоненти можуть відрізнятися від компонентів українського еквіваленту, наприклад: *shock wave* – *ударна хвиля*, *foaming agents* – *піноутворювачі*.

3. Терміни, що позначають поняття, які відсутні в українській дійсності, але мають загальноприйняті українські термінологічні еквіваленти, наприклад:

Taser (Thomas A. Swift's Electric Rifle) – тазер (аббревіатура, що означає «Електрична рушниця Томаса А. Свіфта»). Адекватний переклад таких термінів досягається шляхом добору відповідних українських аналогів. Велике значення для перекладу термінів цієї групи має контекст, який дає змогу вивести загальне значення терміну зі значень його компонентів чи контексту.

4. Терміни, що позначають поняття, відсутні в українській дійсності, і які не мають загальноприйнятих українських термінологічних еквівалентів, наприклад: *Operation Eagle Assist* – операція участі літаків НАТО системи АВАКС для забезпечення безпеки повітряного простору США після терактів 11 вересня 2001 р. Переклад термінів цієї групи є найскладнішим, оскільки він не може бути зроблений без ретельного аналізу його компонентів, етимології.

Переклад військових термінів на позначення зброї нелетальної дії здійснюється шляхом: а) описового перекладу: *standoff electrical stun gun* – безконтактна зброя шоккової дії (тимчасового ураження)забезпечення безпеки об'єктів; *velocity-adjusting launcher* – зброя зупиняючої дії з регульованою швидкістю польоту кулі; б) дослівного перекладу: *impulse noise* – імпульсивний шум; *backpack sprayer* – ранцевий оприскувач; *European Working Group on Non-Lethal Weapons* – Європейська робоча група з нелетальної зброї; в) часткової або повної транслітерації: *trauma* – травма; *spasm* – спазм; *reactant* – реактант; *psychological operation* – психологічна операція; д) транскрибування: *acoustic sensor* – акустичний сенсор, *asphyxia* – асфіксія.

Отже, аналіз досліджуваного матеріалу показав, що для передачі англійських військових термінів на позначення зброї нелетальної дії українською мовою найчастіше доводиться шукати український відповідник або використовувати описовий переклад, адже буквальний переклад здебільшого порушує сприйняття й розуміння цього терміну. Адекватний переклад військових термінів на позначення зброї нелетальної дії залежить від способу їхнього перекладу. Найважливішим в перекладі термінів на позначення зброї нелетальної дії є знання про цю військову галузь, розуміння стратегій, тактик, озброєння та інших аспектів військової діяльності.

Список використаних джерел

1. Нікіфорова О. М. Передумови становлення наукової школи військового перекладу в Україні. *Лінгвістика XXI століття*. 2015. С. 107–120.

2. Стародубцева А. О., Талавіра Н. М. Специфіка перекладу військової термінології в англійськомовних онлайн-новинах під час висвітлення війни в Україні. *Молодий вчений*. 2023. № 7 (119). <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-7-119-11>

3. *Nonlethal Weapons: Terms and References* / ed. Robert J. Bunker: URL: <https://www.hsdl.org/c/view?docid=1145> (дата звернення: 21.03.2024).

4. *The A to Z of Military Terms*. *The Economist*. URL: <https://www.economist.com/military-terms-a-to-z> (дата звернення: 21.03.2024).